

Helg

i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 1/05 ÅRGANG 42 med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Vaktskifte

Astrid Løvås Pundsnes er tilbake i stillingen som daglig leder i menigheten.

Side 4

Eiriks Afrika

Fana-kapellan Eirik R. Mills (bildet) fikk erfare at Afrika er helt forskjellig fra både det han hadde trodd som barn - og det han mente å vite som velutdannet voksen.

Side 6-7

Fasteaksjonen

Katastrofen i Asia har preget nyhetene. Snart er det tid for Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, en innsamling som i år går til kampen mot menneskehandel. Også denne aksjonen vil komme flomoftene til hjelp.

Side 8-9

Hanneli og underne

En dag ringte sjefen og spurte hva Hanneli gjorde. -Ser på fuglene var svaret. Da ble det helt stille i den andre enden.

Møt Hanneli Johnsen på side 2 og 3

FOTO: FRODE HØYTE

100 år siden 1905

Ennå usikker på hva som skjedde i det bevegede året 1905? Professor emeritus Alf Kaartvedt forteller om storpolitikk, strategier - og hvordan enkeltpersoner som Christian Michelsen (bildet) skapte det moderne Norge. Side 14-15

Hvem-hva-hvor side 13

Menighetskalender side 16

Et landskap

Jeg vil skrive noen ord om å høre til. Det ligner på et landskap og det fungerer best som en vane. Det er gudstjenesten jeg vil fortelle om. Om landskapet og vanen.

AV IVAR BRAUT

«En dag i dine tempelgårder er bedre enn tusen ellers». Slik er det skrevet og bedt i Salmenes Bok i Det gamle testamentet, i Salme 84. Det handler om å komme i helligdommen og oppleve et landskap som minner om naturen: Voldsomt, stille, utfordrende, trøstende, fornyende, livsbejaende.

I naturen opplever vi bokstavelig talt å være midt i et landskap. Der er også Gud. Vi skal se stort på hvordan Gud møter oss og vi møter Ham i naturerfaringen. Vi aner gudsnærværet i det lille og i det store. Likevel: Kristen tro leder oss videre inn i helligdommen. Gud taler tydeligere der. Og selv om vi mennesker ikke alltid er så gode til å lytte, så trenger vi å være der. Lytte til Guds ord, be nye og gamle bønner, synge gamle og nye sanger. Og få et styrkemåltid som Jesus selv har innstiftet.

Det finnes et landskap i gudstjenesten. Der kan vi gå inn og være. Vi kommer ikke for å være flinke og prestere. Hele uken må vi vise til resultater. På søndagen har Skaperen gitt oss en helligdom og en tid der vi kan være. Slik vi kjenner det når vi bare puster i naturen og legger oss ned og ser mot himmelen.

I landskapet er det rom for glede og det motsatte. «I min Fars hus er det mange rom», sa Jesus. Han mener nok i den sammenhengen (Johannes-evangeliet kapittel 14) at det er tiltenkt en plass til alle i Guds evige rike, men det er et ord som også forteller om landskapet i gudstjenesten. Det er godt mulig å sitte bak søylen i kirkerommet og være anonym. Vi vil nok

FOTO: FRODE HØYTE.

Refleksjon

gjør gjerne ta vel imot hverandre, men det er også mulig å komme og gå alene. Noen ganger er det nettopp dét vi trenger, akkurat som noen fjellturer er best alene.

Både tomhet og helhet kan kjennes i dette landskapet. Noen ganger er vi ordløse. Alt er flatt og likegyldig. Jeg har noen ganger kjent hvordan bare en salmestrofe står igjen etter en gudstjeneste. Og andre ganger opplever vi at livet samler seg i en helhet der trådene samles. Brikkene faller på plass. Slik det noen ganger kan skje på en vandring: Et underlig klarsyn blir gitt. En sterkere hånd er tilstede. I kirken sier vi at det er Åndens pust inn i vår egen fattigdom. Klarsynte øyne blir av og til blanke. Det ble så sterkt å puste så tett inn til kildene til selve livet. Det er Gudserfaringer. Efeserbrevet kap. 3, vers 16 til 21 beskriver denne helhetsopplevelsen. Gud rører ved oss og leder til Jesus Kristus.

Landskapet blir vi glade i! Men det er landskapets gaver som fortjener takk og tilbedelse. Og én ting til: Vi opplever alt dette oftest når vi gjør det til en vane å komme oss dit landskapet viser seg. Slik er det i naturen og i kirken. Blir det sporadisk og sjelden, blir møtet med Ham sporadisk og sjelden. Det er akkurat som med kveldsbønn og Fadervår. Når det blir en vane, blir du selv en del av landskapet. Så vet vi hvor vi hører til. ●

Hverda -en jordnær

Det er dristig å snakke om undere i vår tid. Folk kan lett oppfatte det som svulstig. Men Hanneli Johnsen tror ikke hun dør av å vise det som ligger henne på hjertet.

AV ELI HEGGDAL

Det går en engel rundt vårt hjem.

To gylne lys han bærer frem.

Han har en bok i hånden sin.

I Jesu navn vi sovner inn.

Dette verset har fulgt Hanneli siden hun var liten. De sitter i hodet ennå, disse linjene som hun leste hver eneste kveld. I dag er det ett av de små bildene hun har av sin tro. En tro som alltid har vært der, et sted. Selv uten søndagsskole, og uten at hun har vært en ivrig kirkegjenger.

– Likevel har ikke Gud vært framme i livet mitt, forteller Hanneli.

– Jeg gikk ikke en gang i kirken på julaften. Hvorfor skulle jeg det? Jeg som ikke gikk der ellers i året? For meg var kirken fylt av prektige mennesker. Jeg så skinnhellighet. De som gikk der var høyt hevet over meg. Trodde jeg. De var ikke der jeg var. I kirken savnet jeg det jordnære forankringspunkt til mitt liv.

Tid for noe annet

Hanneli hadde et aktivt yrkesliv da hun første gang fikk beskjed om at hun hadde kreft.

– Det var også begynnelsen på noe nytt, forteller Hanneli.

– Det er grusomt å miste håret. En kan undres over at håret er det viktige når livet står på spill, men slik er det for mange. Er det bildet av deg selv som endres?

Kanskje hun ikke lever lenge nok til å se sine barnebarn vokse opp. Nei, hun har ikke vært

**Helg i Birkeland
nr 1, 2005**

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Menighetsbladet er et informasjonsorgan og regnes ikke som uadressert reklame.

Lokalredaksjon:

Frode Høyte, Eli Heggdal, Ivar Braut og Martin A. E. Andersen.
www.bkf.no/menighetsblad

Levering av stoff:

Stoff leveres menighetskontoret eller på e-post: birkeland.menighet@bkf.no. Digitalbilder bør leveres i høy oppløsning.

Sentralredaksjon:

Red. (konst.): Jan Hanchen Michelsen
Red.råd: Hans J. Morvik, Jan-Erik Lien, Lisen Skarstein og Gulborg Aarli, Frode Høyte, Dag Vaula, Sigmund Austrheim, Sverre Trætteberg.
Telefon: 55 23 25 47
Mobil: 90 68 73 17
Epost: jan.hm@frisurf.no
Lokal kontakinformasjon: Se side 13

Grafisk produksjon:

Dragefjellet produksjon
Tlf: 55 23 25 47
Epost: post@dragefjellet.no
www.dragefjellet.no

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 15. mars
Stoffdeadline: 2. mars

gens under himmelberetning

HANNELI JOHNSEN: Et engasjert medlem i Birkeland menighetsråd. Nå inne i sin andre periode.
FOTO: ELI HEGGDAL

sint, men av og til kommer det en sår tanke: Hvorfor skal ikke jeg få være her lenger med den fine familien min?

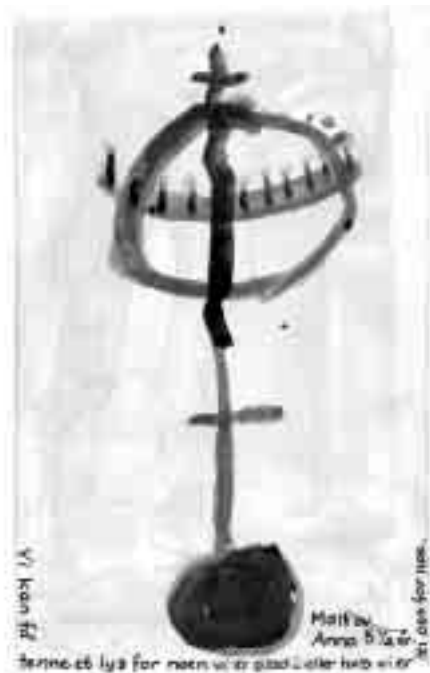
En dag satt hun i sin egen stue med utsikt mot Smørås. Da reiste det seg en tanke i henne, sterk og klar: Dette klarer du ikke alene. Hanneli visste ikke at hennes tante i samme stund hadde bedt presten om et råd.

– Dette er så vanskelig at vi må legge det over på Gud, hadde hun sagt. Hanneli mener at det var Gud som viste seg, og gjennom mange opplevelser i grenselandet til døden så hun inn i en annen dimensjon. Ved tantens dødsleie skjed-

de det noe uforklarlig som hun i dag ikke klarer å sette ord på. Tilværelsen ble så mye mer enn det som er her og nå.

Å se verden med et nytt blick

– Hvor har du vært, spurte Hanneli seg selv. Har du sett hvem som går ved siden av deg? Det er ikke menneskene som er kristendommen. Likevel lot jeg mine oppfatninger av dem farge mitt syn på kirken. Jeg gikk inn for å ta imot. Åpnet for at det skulle være noe for meg der. Og der var det noe. Det kunne være postludiet, «Gabriels obo». Nok til at jeg følte meg løftet opp. En preken som talte til

LYSGLOBE. Hanneli ivret for at det skulle være en lysglobe i kirken. – Der kan vi tenne lys for noen vi er glade i, eller hvis noen er lei seg, sa tegner Anna, 5 år, etter et kirkebesøk.

mitt indre. Et blick kunne være nok for meg. Jeg hadde fått et glimt av noe som var helt fantastisk.

Hanneli beretter om hverdagens små- og uendelig store under.

– Jeg opplevde at Gud er med hver dag. Da jeg ble spurt om å være med i menighetsrådet sa jeg selvfølgelig ja. Det er fantastisk å være med på å forme noe. Noe som også har formet meg, sier en begeistret dame. Hvordan er det mulig å leve ut en slik glede og føle seg privilegert midt oppe i sykdommen? Hun ser jo så frisk og vakker ut – med et blick som i seg selv er et smil. De små «vondtene» vi andre kjenner på krymper. Hva har hun sett, som vi ikke har fått øye på?

Undere

Så sier Hanneli at hun stadig opplever undere. Mest fordi hun er åpen for dem og legger merke til det små og store som skjer omkring henne, med henne og familien.

– Det som skjer er altfor stort til å avfeies som tilfeldigheter. Midt i sykdommen opplever jeg å bli ivaretatt på en helt spesiell måte, sier Hanneli, med et smil. Hverdagens undere er der, like foran deg. Gud har gitt meg disse tingene for at det skal deles. ●

Profil

Nabokafé i menighetshuset

Kaféen er et hyggelig tilbud til deg som er hjemme på dagtid enten du ønsker å spise formiddagsmat eller bare har lyst til å treffe andre over en kaffe eller tekopp. Til en rimelig pris serverer vi suppe, kaffe, te og vafler, og vi holder åpent hver tirsdag kl. 12-14. Om du er usikker på veien eller vil vite mer om kafeen, kontakt Birkeland Menighetskontor, tlf. 55 36 22 80. ●

Velkommen til kafé i Øvsttunvn 29. Arr. Birkeland Menighet.

Bibeltimer

Det blir arrangert bibeltimer i Birkeland menighet våren 2005.

Tid: Fire tirsdager kl. 19.30
Sted: Birkeland menighetshus, Øvsttunvegen 29, Nesttun.
Tema: 1. og 2. Korintierbrev. Etter innledningen samtale om temaet.

Program

- 25. januar. 1.Kor. 15-16, Oppstandelsen. Prost Kaare M. Bakke.
- 22. februar. 2.Kor. 1-3. Herrens herlighet. Sokneprest Ivar Braut.
- 15. mars 2.Kor. 4-6. Skatten i leirkar. Sokneprest Jorunn Johnsen
- 26. april 2. Kor. 7-9. Helliggjørelse - et glemt ord? Sokneprest Henry Skogvoll. ●

ALLE ER VELKOMMEN!

TALER. Sokneprest i Os og prost i Midhordland, Kaare M. Bakke er først ut blant foredragsholderne.

FOTO: OS KYRKJELYD

Takk til Eli, velkommen til Astrid

Gjennom tre hektiske, gode, innholdsrike år for Birkeland menighet har Eli Heggdal vært vikar i den viktige stillingen som daglig leder.

FOR MENIGHETSRADET OG STABEN: IVAR BRAUT

Med innlevelse, kunnskap og nyskapende evner har Eli Heggdal ledet det daglige arbeidet på menighetskontoret. Det er mange gode spor etter henne både i organisasjon, relasjoner og estetikk. Hun har vist seg som en dyktig leder, og vi takker henne hjertelig for disse tre årene.

Astrid tilbake

Astrid Løvås Pundsnes er nå tilbake i stillingen hun ble fast tilsatt i sommeren 2000.

Fra januar 2002 har hun vært i fødsels- og omsorgspermisjon, og vi ønsker henne velkommen tilbake i ar-

PÅ JOBB. Astrid Løvås Pundsnes er tilbake som daglig leder i menigheten etter permisjonen.

FOTO: FRODE HØYTE

Aktuelt

beidet. På en god måte gikk hun inn i den nye stillingstypen og brøt nytt land i en krevende tid. Vi er derfor trygge på at vi fortsatt vil ha en dyktig og behagelig person i arbeidet som daglig leder. ●

Stemingsfull lysmesse

LYSMESSE. Et lite minne fra førjulstiden: Lysmessen i Birkeland 5. desember 2004.

FOTO: FRODE HØYTE

Ungdomsting 2005:
Er det noe for meg?

Meld deg på i dag!

AV JAN H.
MICHELSEN OG
REDAKSJONEN

Følg med: Allerede 29. januar blir det andre ungdomstinget i Bjørgvin arrangert. Stedet er igjen Slettebakken kirke.

I fjor var et femtitalles ungdommer fra menighetene i Bjørgvin bispedømme samlet til én dag med diskusjoner, inspirasjon - og naturligvis sosialt og åndelig fellesskap.

Under møtet ble også ungdomsrådet valgt, et råd som blant annet har jobbet med å planlegge årets arrangement.

Bli med på debatten

Årets ungdomsting vil ha «Ungdomslederen – det er meg det!??» som «overskrift».

- Har du meninger om dette temaet?
- Ønsker du å si din mening om hva ungdomsrådet skal arbeide med i tiden som kommer?
- Kanskje ønsker du selv å bli medlem av ungdomsrådet?
- Eller vil du først og fremst bli kjent med unge fra andre menigheter?

Aktuelt

Ta kontakt

Uansett hvilket av disse spørsmålene du svarer «ja» på, kan du bli en av representantene fra din menighet; forutsatt at du er mellom 16 og 30 år. Ta snarest kontakt med ditt menighetskontor

for påmeldingsskjema (se side to for kontaktinformasjon) eller send en e-post til kristin@traetteberg.no

Og husk: Det ikke er mer enn én uke til det braker løs på Slettebakken! ●

Leirer 2005

Det Norske Misjonsselskap Region Bjørgvin

Februar

- 18.-22. EnerSkileir 13-18 år Kvamseter
- 21.-24. Vinterleir 2-5 kl. Alværa
- 25.-27. Vinterleir 6-8 kl. Alværa
- 25.-27. Nettverk for unge voksne Kvamseter

Mars

- 18.-20. Palmehelg 4-7 klasse Kvamseter

April

- 29.-1. Fotball leir 4-7 kl. Alværa

Juni

- 17.-19. Besteforeldre/Barnebarn Kvamseter
- 23-26 Sommerleir 4-7 klasse Kvamseter
- 20-23 Sommerleir 2-5 klasse Alværa
- 24-27 Sommerleir 6-8 klasse Alværa

Påmelding/spørsmål, ta kontakt på tlf 55 31 00 61/ buabgn@nms.no

KIRKENS SOS TRENGER FLERE MEDARBEIDERE!

Vi trenger flere frivillige medarbeidere, og starter derfor nytt kurs i samtaleferdigheter og krisehåndtering. Nytt kurs starter februar 2005. Medarbeiderne har vakt ca. hver 12. dag, og får støtte og veiledning så lenge de er i tjenesten.

For å bli med må du være over 20 år. Oppgaven er å lytte til innringer, og tale å møte et annet menneskes smerte og sorg. Medarbeidere skal ikke finne løsninger eller "gode råd". Velkommen til et godt fellesskap og en viktig og meningsfull tjeneste!

Ring oss på tlf. 55 32 58 45 (dag) eller 480 35 841 (kveid og helg). Mer informasjon finner du på www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS

dragsjella.no

Allerede som ganske liten hadde jeg mine oppfatninger av Afrika. Bortsett fra Kina var Afrika det «landet» på kloden som lå lengst unna Norge. Der bodde det løver og giraffer, elefanter og flodhester.

AV ERIK R. MILLS

I Afrika var det varmt hele tiden. Nesten ingenting kunne spire eller gro, så varmt var det. Derfor hadde ikke folk mat. De gikk sultne støtt. Bilder jeg hadde sett på TV, og på misjonskvelder på bedehuset, viste forunderlig nok at barna hadde store, sprekkferdige mager. I mine øyne så de i grunn ikke spesielt sultne ut. Likevel ble vi i barnehagen minnet om disse «fattige barna i Afrika» hver gang vi nektet å spise opp nistematen. Av «ydmyke og oppriktige hjerter» var det mange av oss som foreslo at vi kunne sende denne maten til barna i Afrika, men så vidt jeg vet ble det aldri gjort.

Elleve prester

Hvorfor trenger jeg fortelle hvilke oppfatninger jeg hadde av Afrika som barn? Med årene har jeg tross alt tilegnet meg mer kunnskap, og

Prester på Afri

mitt bilde av dette kontinentet i sør er mer nyansert. Samtidig tror jeg nok at noen av de barnslige oppfatningene fortsatt henger ved meg. I hvert fall opplevde jeg det sånn da jeg besøkte Afrika for første gang i september. Tross det jeg hadde lært på skolen, tross mine voksne, nyanserte oppfatninger av Afrika, så var Afrika så mye, mye mer enn det jeg hadde trodd.

Vi var elleve prester på tur til Kenya og Etiopia i høst. Tanken var at det skulle være én prest fra hvert bispedømme. Turen ble arrangert i samarbeid mellom Kirkens Nødhjelp og Presteforeningen. Formålet var å bli kjent med Kirkens Nød-

hjelps arbeid med henblikk på Fasteaksjonen 2005. Forhåpentligvis ville turdeltagerne bli tent av et bistands- og misjonsengasjement, som igjen vil kunne smitte over på konfirmanter og menighet.

Tent til å hjelpe

Jeg ble tent til å hjelpe mennesker i en vanskeligere livsvirkelighet enn vår egen. Lokalbefolkningen smittet meg med sin optimisme og tro på at det nytter å hjelpe.

De viste meg at Afrika er mye mer enn det bildet som er tegnet og farget av både mine barnslige og mer voksne oppfatninger. Det var noe med deres livsglede, nasjonale og kulturelle

Reportasje

STOLTE, VAKRE, VENNLIGE: Jentene byr på fruktdrink i solvarmen.

PRIMITIV PLØYING: Primitiv kanskje, men i motsetning til traktor kan man i alle fall spise okser - dessuten trenger de ikke bensin.

ALLE FOTO: EIRIK R. MILLS

UNDER: PÅ MARKEDET: Ikke vanskelig å få kontakt med folk. Både små og store var nysgjerrige og imøtekommende.

ka-tur

stolthet, deres sang og deres dans, hjertevarme, og deres vilje til å hjelpe – alt dette på tross av helt andre økonomiske forutsetninger enn oss – som motiverte meg for et bistands- og misjonsengasjement.

Vannprosjekter

Også før turen kjente jeg til noe av det arbeidet Kirkens Nødhjelp driver rundt om i verden. Jeg visste at de jobber med å bore vannbrønner slik at flere mennesker skal ha tilgang til rent vann. Jeg visste at opplysningsarbeid i

forhold til HIV/AIDS, og omsorg for de som er berørt av dette, også er en viktig del av deres arbeid. Jeg visste at de jobber mot en gammel afrikansk omskjæringstradisjon som påfører mange unge jenter store psykiske og fysiske lidelser. Jeg visste at parallelt med alt dette ønsker Kirkens Nødhjelp å gjøre Jesus kjent for mennesker over hele verden.

Likevel har jeg et ganske annet kjennskap til Kirkens Nødhjelps arbeid i dag. Det å personlig få møte mennesker som har fått nytt livs-

RENT VANN: Vannpumper fra Kirkens Nødhjelp gir folk en ny tilværelse

OMSORG: Han er ikke tung, han er jo min bror.

håp som et direkte resultat av dette arbeidet, gjør sterkt inntrykk. Jeg håper at inntrykkene, og den gnisten som ble tent i mitt møte med Afrika og Kirkens Nødhjelps bistands- og misjonsarbeid, i noen grad kan smitte over på konfirmante-

ne og hele menigheten. Når fastetiden kommer, håper jeg at vi alle kan være med å støtte opp om det viktige arbeidet som Kirkens Nødhjelp driver. ●

Se også side 8 og 9!

En bønn for alle som lider

For alle som pines av det vonde som flodbølgen har skapt, tenner vi et lys og ber om at de må få kraft til å bære det.

For alle som har mistet noen som stod dem nær, tenner vi et lys og ber om at de må få oppleve omsorg i smerten.

For alle som har mistet hjem og næringsgrunnlag, tenner vi et lys og ber om at de må få hjelp til å bygge en ny tilværelse.

For alle barn som lever i angst for dagene som kommer, tenner vi et lys og ber om at håp for fremtiden må kunne tennes i dem.

For alle dem som hjelper og som arbeider med identifisering tenner vi et lys og ber om at inntrykkene ikke må ødelegge dem.

For alle som står hjelpeløse og ikke vet hva de skal gjøre, tenner vi et lys og ber om at de ser nytten av pengegaver og forbønn.

For alle som er reddet og som får hjelp til kropp og sjel, tenner vi et lys og takker deg, Gud, du hjelpeløses hjelper.

Amen

«Barn og unge må selv få uttrykke seg om sorgen»

PREST PAUL ERIK WIRGENES.

Hvordan møte katastrofen?

-Vær bevisst på at barn og unge er rammet og legg til rette slik at barn og unge kan få uttrykke seg og være aktive i bearbeiding av sorgen, sier barne- og ungdomsprest Paul Erik Wirgenes i Kirkerådet.

Aktuelt

Paul Erik Wirgenes.

FOTO: KIRKENS

INFORMASJONSTJENESTE

AV KIRKENS INFORMASJONSTJENESTE OG JAN HANCHEN MICHELSEN

Tusener av norske barn er rammet av flommen i Asia. De savner familiemedlemmer, barnehage- og skolevenner.

-Barn trenger vår omsorg. De

skjønner ofte mye mer enn det vi voksne tror. Voksne kan forledes til å tro at barna tar det greit og overser barnets dype sorg- og urofølelser, sier Paul Erik Wirgenes.

Som prosjektleder for trosopp- læringssekretariatet i Kirkerådet

har han mottatt meldinger fra prester og andre kirkelig tilsatte som er involvert i etterarbeidet.

Kirkerådet har sendt veiledning til menighetene om hva det er viktig for å ta hensyn til når det gjelder barns forhold til katastrofen.

Fasteaksjonen 2005: Kamp mot m

Kirkens nødhjelp vil i år fokusere på menneskehandel, det moderne slaveri.

AV JAN HANCHEN MICHELSEN OG REDAKSJONENE

De mest sårbare er kvinner og barn i fattige deler av verden. Barn blir solgt som slaver for å tigge, unge blir prostituerte eller arbeidsslaver.

Fattige folk lures til å donere organer, for småpenger - og uten å få vite nok om konsekvensene av donasjonen. Slik menneskehandel er en grotesk følge av fattigdom, og noe vi må mobilisere mot.

Utsatt etter flommen

Også i lys av romjulens flomkatastrofe er dette er viktig. Mer enn 150.000 er døde, de fleste fattige mennesker. Familier og lokalsamfunn er i full oppløsning og næringsgrunnlaget er revet vekk.

Det kan ta mange år å bygge opp igjen disse samfunnene,

som i utgangspunktet levde på et eksistensminimum.

Vi vet mye om hva fattigdom har ført med seg, og nå har nye millioner blitt enda fattigere. Hva om vi bruker årets fastetid til å gi et bidrag for å hjelpe de som rammes hardest av fattigdom og nød, nemlig kvinner og barn?

På Kirkens Nødhjelps hjemmeside kan du bestille materiell og lese mer om årets fasteaksjon: www.nca.no

Lokale aksjoner

Fana. Konfirmantene og andre frivillige er med. I fjor samlet vi inn nesten 74.000 kroner, og tror vi kan være enda bedre i år. Aksjonen innledes på fastelavensøndag med utdeling av bøsser. Disse samles inn igjen under gudstjenesten søndag etter påske. Fana vil ha innsamlingsbaser på menighetshuset i Fana og på Ytrebygda skole, og oppfordrer alle som kan gå med bøsser

La barn bruke kirkene
-Menighetene bør ta kontakt med skolene, sier Wirgenes, som mener det er fint om kirker også i tiden femover som kommer kan være åpne og tilrettelagt slik at barn og unge kan bruke kirken slik de selv kjenner behov for. Bruk for eksempel lystenning og ha gjerne tegneark og farger framme i kirkerommet.

Midt i feiringen

Ulykken rammet midt i barns egen jule- og

nyttårsfeiring. Kontrastene er store mellom forventningen om glede og den fortvilte katastrofefølelsen.

- Informasjonskaoset gir mange barn næring for fantasi og urolige spekulasjoner, understreker Paul Erik Wirgenes, og oppfordrer voksne til å vise barn og unge mye omsorg i denne vanskelige tiden. ●

enneskehandel

eller kjøre bøssebærerne til å ringe tlf. 55593251.

I Søreide menighet er det konfirmantene som gjennomfører aksjonen. Foreldrene er sjåfører. På forhånd har konfirmantene hatt besøk av Kirkens Nødhjelp som har undervist og informert om innsamlingsformålet.

Birkeland menighet har ingen dør-til-dør aksjon ettersom konfirmantene har sin egen SKRIK-aksjon i desember. De siste årene har nabomenighetene har gått med bøsser i deler av menigheten og menigheten vil sette pris på om noen fra Birkeland vil være med og gå onsdag 15.mars. I kirken blir det delt ut fastebøsser for «hjemmebruk» under gudstjenestene i fasten, og palmesøndag samles bøssene inn. Bøssene kan også leveres menighetskontoret.

I Storetveit og Bønes menigheter gjennomfører konfirmantene fasteaksjonen til inntekt for Kirkens Nødhjelp. Menighetene ber alle om å ta godt i mot de unge fra når de ringer på døren.

Slettebakken: 5.-6.februar deltar konfirmantene på en felles konfirmantthelg der tema er fasteaksjonen. Offeret fra en felles gudstjenester går til Fasteaksjonen. 15. mars går konfirmantene og frivillige med bøsser, og mange foreldre stiller opp som sjåfører.

Skjold: 15. mars kl 17-20 går over 100 konfirmanter med bøsser til husstandene. Ta vel imot dem og gi mye. Det trengs! Foreldrene gjør også en flott innsats; kjører konfirmantene, baker boller m.m. Et mål er å slå den gamle aksjonsrekorden på kr. 66000,- ●

Det har skjedd mye i verden siden jeg var med Presteforeningen og Kirkens Nødhjelp til Afrika. (se side 6-7)

Afrika og Asia:

Et etterord

AV ERIK R. MILLS

De siste ukene har flomkatastrofen i Sørøst-Asia preget nyhetsbildet. Det rører oss langt inn i hjertet når vi hører historier om hvordan familiemedlemmer brutalt har blitt revet fra hverandre, og hvordan det er nærmest vilkårlig hvem som overlevde uværetts enorme krefter, og hvem som ikke gjorde det.

Det rører oss ekstra sterkt fordi flere av våre egne landsmenn omkom. Dessuten er det mange av oss som tidligere har arbeidet og feriert i de katastroferammede områdene. Det er uvirkelig å se avisbildene hvor vi bare så vidt kan dra kjensel på Thailands vakre strender. Nå er de totalt endevendte.

Midt i tragedien har det vært flott å se hvordan alle slags mennesker, i hele verden, ønsker å hjelpe og bidra. Lokalbefolkningen i de kriseram-

Eirik R. Mills

mede områdene har tross egne tap hjulpet turistene så langt de overhode har kunnet.

Hjemme i Norge har folk vist en enorm giverglede. Millioner av kroner har vært samlet inn på bare få dager.

De siste ukene har mange frivillige organisasjoner, deriblant Røde Kors, Kirkens Nødhjelp og Sjømannskirken, vist hvilken viktig jobb de gjør. Både lokalbefolkning og turister har funnet god hjelp og støtte hos disse.

Det er likevel viktig å minne hverandre om at det også er andre steder i verden der mennesker lever i nød. Hver dag, året rundt, er det barn og voksne i Asia, Sør-Amerika og Afrika, som er truet av matmangel, sykdom og vold. Vi må derfor fortsette den gode kulturen vi nå inne i med å være rause og dele av vår overflod.

Også i tiden fremover vil det være mennesker, både i Sørøst-Asia og andre steder, som trenger våre bidrag i kampen for en bedre verden. ●

Til ettertanke

Dahls Begravelsesbyrå

ETABLERT 1933

har som familiebyrå levert sine tjenester i mer enn 60 år i Fana og hele StorBergen.

Byrået har gjennom årene opparbeidet en bransjekunnskap som bidrar til en verdighet og stil som de som trenger oss vet å verdsette. Dette gjør vi på de pårørendes premisser, enten man vil at vi skal gjøre alt, eller man vil ha råd og delta selv i forberedelsene til gravferden.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

STOR PARKERINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

DAG / KVELD

Disponent Kjell Rein Dahl privat 55 10 25 95

Stormfullt Dr *med stillfaren kvedar*

Trass i at vinden reiv
i kyrka og fekk det
til å knake i stokkar
og stavar, og sjølv om
regnet piska intenst
mot tak og veggjar,

AV DAG KVARSTEIN

Gjennom to framsyningar var Fantoft Stavkirke fullsett av menneske. Til saman 150 personar fekk oppleve dette mystiske visjonsdiktet, med element frå folketru, Bibelen og middelalderske trustankar. Diktet har vorte bære fram av fattige husmenn frå generasjon til generasjon helt sida mellomalderen. Men kvadet har tiltrekningskraft også på oss velfødde, moderne, urbane menneske med nye Bergans-anorakkar, fjellsko og medbrakt kaffe på termos. Folk sat tett saman i stavkyrkja, som for å verna seg mot naturkreftene utanfor og mot kuldegysset frå dødsriket som diktet så levande skildrar.

Var tolking

Det gåtefulle episke diktverket vart vakkert tolka av Berit Opheim frå Voss, ein av Noregs framste kvedarar. Sjølv om diktet har vakse fram av folkeleg tradisjon gjennom fleire hundreår i indre Telemark, klarte den moderne kvedaren frå Voss på vart vis å få fram atomsfæra frå gamle tider. Mellomalderdåmen ville nok vore meir til å ta og føle på om diktet hadde vore sunge i ei ekte stavkyrkje, men den gode kopien på Fantoft fekk i alle høve tankane til å vandre attende gjennom hundreåra.

Berit Opheim skreid inn i

KVEDAR. Berit Opheim i Fantoft stavkirke.

FOTO: ELI HEGGDAL

kyrkja som ei openberring, kledd i ei vakker kvit kåpe, som om ho sjølv skulle ha tilhørt den kvite flokken til den hellige Mikael som vert

skildra i Draumkvedet, på same måten som i Johannes' openberring i Bibelen. Kvedaren sine subtile fraseringer og den store dynamikken i

stemmen hennar, fekk fram både det dramatiske som skjedde med Olav Åsteson og dei andre sjelene på Domens dag, og sårheita og sorga over

draumkved

makta dei stilfarne tonane og gåtefulle orda å fylla Fantoft Stavkyrkje på trettande dag jul. Vinterstormen og regnskylla var som atterklangen frå dei dramatiske hendingane i dødsriket som Olav Åsteson skildrar i middelalderdiktet Draumkvedet.

Visjonsdiktet Draumkvedet

Draumkvedet stammar truleg frå 1500-talet. Det er eit av berre tre tilsvarande visjonsdikt i Europa, og er difor en stor skatt i den tidlege norske litteraturen, men først på midten av 1800-talet vart Draumkvedet skreve ned og samla som eit episk diktverk med klårt inndelte bolkar, av blant andre Jørgen Moe og M. B. Landstad. Diktet fortel om Olav Åsteson som sovna på julaften og ikke vakna før 13. dag jul. Han får eit glimt inn i både himmelen og helvete, han får smake skjersilden og han ser korleis dei avlidne vert dømd foran den heilage Mikael. Men dei som i jordelivet har gjort godt mot dei fattige, vert sæle. ●

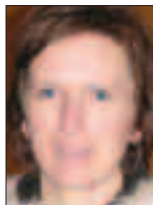
Kultur

ondskapen i verda, som diktet også skildrar. Kampen mellom det vonde og det gode kom såleis godt fram i sjølv syngemåten, godt hjulpen av vinterstormen utanfor, i kontrast til den intime stemninga i den vesle kyrkja.

Dei fattige sitt dikt

Når vi veit at det var dei fattigaste og lågaste i det føydale bondesamfunnet som bar vidare Draumkvedet, legg det ein ekstra dimensjon til alvoret i eposet. I Draumkvedet sine «Sæleprisningar» mot slutten av verket, stig det fram ein bodskap som liknar den Kristus sjølv målbar i Bergpreika.

- Sæl er den som i føesheimen (på jorda) fatike gjeve konn. Han skal inkje ræddast på Gjallarbrui (brua til livet etter dauden) fyr kvasse stutehonn.

Berit Opheim.
FOTO: ELI HEGGDAL

Husmenn og folk som gjekk på legd og ikke hadde fast bustad og eigendom, klarte seg på eit vis gjennom å kvede for nattely og ein matbit. Og blant dei kvadene som folk var ivrigast etter å få høyre, var Draumkvedet.

Eksotisk

- Eg trur vi i dag opplever Draumkvedet som litt eksotisk, ei røyst frå urgamal tid. Samstundes som orda og språkbileta er framande, er det ein bit fra vår eigen kulturarv som vi kjenner slektenskap til, seier Brynhild Utne, initiativtakar og sjølv telemarking.

Dette var niande gongen på rad at Draumkvedet var framført i stavkyrkja. Ny kvedar til jubiléet neste år er allereie tinga. Men Utne vil førebels ikke ut med kven det er. ●

Nynorsk - ikkje bokmål!

Grunna misforståingar vart Brynhild Utne sin artikkel om kvedaren Berit Opheim i desembernummeret trykt på bokmål og ikkje på nynorsk, slik planen opphavelg var. Redaksjonen seier seg lei for dette, og understrekar at skribentar fritt kan nytte begge målformer i dei felles menighetsblada for Fana prosti. ●

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.

E-post:
marianne@fanaposten.no
E-post:
annonseavd@fanaposten.no

Krisetelefon E-posttjeneste
815 33 300 www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS
ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LIVET ER SOM VERST

BERGEN OG OMEGN BEGRAVELSEHJELP

K.H.POLDEN TOM WILSON
56 33 45 88 55 19 55 88

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50

Mobil 917 51 700

- DØGNVAKT
- PARKERING
- BLOMSTER
- MONUMENTER

Vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

VESTLANDSKES
BOKHANDEL AS

Vetrlidsalm. 1, 5014 Bergen
Tlf. 55 31 79 63
post@vestbok.no

Velkommen til

FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00
www.fanasparebank.no

Solstrands Begravelsesbyrå

Herman Fossgt. 11, 5007 Bergen
Telefon 55 55 16 16 hele døgnet
E-post: post@solstrands.no

Vår erfaring - din trygghet

STORM

Spennende ny klubbmodell

Stiftelsen
til utbredelse
av Storetveit-
modellen

Har du gått i Klubben? Eller kjenner du til klubb-
arbeidet i Storetveit og Slettebakken? Vil du være
med å spre Klubbens måte å drive ungdomsarbeid?

Ungdomsklubben i Storetveit menighet ble for noen år siden tildelt IKOs dåpsopplæringspris. Det ga støtte til etableringen av et adhoc-utvalg

som består av tidligere og nåværende ledere. Utvalget har samlet materiell, laget utkast til bok og nå er det meningen å etablere en stiftelse som skal arbeide med etablering av tilsvarende arbeid andre steder.

Noen stikkord for arbeid etter Storetveitmodellen:

- Unge leder unge
- Små grupper, som ledes av en jente og en gutt i fellesskap
- Ettårig lederkurs
- Forpliktende medlemskap
- Planlagt fortrolig samtale («BBB») i gruppene

I årenes løp har nesten 1000 ungdommer gjennomført den ettårige lederutdannelsen som medfører et varmt, men krevende fellesskap med andre ungdommer. ANSVARET FOR FELLESSKAPET er et av de mest sentrale tema. Få er likegyldig til årene i Klubben. ●

Vil du være med som stifter?

Det bli stiftelsesmøte helgen 11.-13. februar i Storetveit menighetshus.

Litt om programmet:

- Fredag kl.19: hvorfor stiftelse, visjon og mål + sosialt samvær
- Lørdag kl.10: opprettelse av stiftelsen, diskusjon og valg, middag + sosialt samvær
- Søndag kl.11: Vi går i kirken, kirkekaffe evt. foredrag med utgangspunkt i boken.

For å bli stifter må du støtte stiftelsen med kr. 1.000. Vi trenger kr. 50.000 i stiftelseskapital.

Mer info: www.klubbis.no/storm eller kontakt: Eva-Cecilie Øyen, tlf. 977 17 633 / 55 10 48 48. ●

Informasjon om skattefrie gaver

I 2000 ble loven endret slik at gaver til visse frivillige organisasjoner gir rett til skattefritak, dvs at deler av gavebeløpet kan føres som fradrag i inntekten før skatt.

Fra og med inntektsåret 2004 gjelder dette også gaver til Den norske kirke. For å få skattefritak må en minst gi kr 500,- i løpet av

året. Det gis maksimalt fradrag for gaver for til sammen kr 6.000,-.

Ordningen forutsetter at visse opplysninger leveres skattemyndighetene; givers navn, adresse og fødselsnummer (11 siffer) samt samlet gavebeløp i inntektsåret. Mottaker må registrere opplysningene og rapportere videre for at giver skal få skattefritak. Rapporteringen skjer elektronisk og opplysningene blir kun brukt til skatteberegning. Når opplysningene er videresendt, vil de ikke bli lagret ut over det myndighetene krever.

Lokalt representerer menighetsrådet og kirkelig fellesråd menigheten. Ordningen med skattefritak for gaver er organisert slik at gaven må gis til menighetsrådet, kirkelig fellesråd eller en sammenslutning/stiftelse som har fått myndighet fra menighetsrådet/fellessrådet til å motta gaver.

Ikke alle som gir en gave til Den norske kirke ønsker skattefritak. En velger derfor selv om gaven skal rapporteres til skattemyndighetene. I praksis betyr det at om en oppgir fødselsnummer (11 siffer) når en gir sin gave, vil gaven bli rapportert videre. Om fødselsnummer ikke oppgis vil gaven heller ikke bli rapportert til skattemyndighetene. I januar vil giveren få tilsendt en årsoppgave med oversikt over hvilke opplysninger som er sendt til skattedirektoratet.

Mange er skeptisk til å oppgi fødselsnummer. Det kan derfor være nyttig å vite at i det kirkelige medlemsregisteret er fødselsnummer til alle kirkemedlemmer registrert. Fødselsnummeret er altså kjent. Samtidig vil naturligvis all informasjon behandles konfidensielt og kun gjøres kjent for de som har fullmakt til dette. ●

Besøksadresse:

Hardangerv. 5b på Nesttun.
 Telefon 55 36 22 80
 Kontortid: Man-tor: Kl. 10.00 - 14.00
Postadresse:
 Postboks 152, Nesttun 5852 Bergen.
 Epost:birkeland.menighet@bkf.no
 Telefaks 55 13 14 55
Fana kirkegårdsdistrikt
 Telefon ... 55 30 81 45 (kl. 10 - 12)
Gave til menigheten?
 Bankgirokonto 3411.18.00822
Menighetshuset:
 Telefon (myntapparat) ... 55 10 38 07
 Best. av lokaler 55 36 22 80
 (Mandag-torsdag)

Direktenummer, menighetskontoret

Sokneprest:
 Ivar Braut 55 36 22 82
Kapellan:
 Eiel Holten 55 36 22 83
Daglig leder:
 Astrid Løvås Pundsnes ... 55 36 22 81
Diakon:
 Tone Totland 55 36 22 85
Kateket:
 Ingunn Myklebust 55 36 22 87
 (mandag-torsdag)
Kantor:
 Amund Dahlen 55 36 22 86
Sekretær:
 Astrid Kolstad v. Krogh ... 55 36 22 80

Kirketjener:

Margrete Andreassen ... 55 36 22 84
Menighetsrådsleder:
 Lars Haarr 55 91 07 11
Barne og ungdomsarbeid:
 Barnas kirkegang/søndagsskolen:
 Inger Marie Wikse 55 10 02 85
Fredagsklubben (f.o.m. 5 klasse):
 Tor Magne Madland 55 10 04 72
KRIK- Nesttun
 Ingvild Braut 45 42 71 15
 Andreas Ruud 95 24 66 89
Bobla Tensing
 Åsgeir Litlere 55 13 71 14
Birkeland I. KFUK-speidere:
 Lise Strøm Nilssen 55 10 06 14

1.Øvsttun speidergruppe NSF:

Tone Selenius 55 10 26 33
Birkeland barnekor
 Amund Dahlen 55 36 22 86
Nesttun bedehus
Søndagsskole, bedehuset
 Marit Iren T. Hansen ... 55 13 62 75
Barneglede (kor 3-6 år):
 Anne Marit Roppestad ... 55 13 69 24
Chiru (Yngstes):
 Paul Rødstøl 55 91 23 08
YA: Irene Haugstvedt ... 55 10 43 82
Ungdomsforeningen:
 Finn Geiro 55 10 24 10
Skysstjeneste Birkeland kirke
 Se aktivitetsoversikt side 16

Nok en flaskesuksess

Ikke alle menigheter kan skilte med eget flaskeorkester.

AV ELI HEGGDAL

På juletreffesten ledet dirigent Mette Svanes generasjonsorkesteret gjennom «Når det piper i telefonen» og den noe mer krevende «Nå er den hellige timen».

- Nei vi har ikke tatt oss vann over hodet, derimot er det vann i flaskene, sa hun. Bassrekken gjorde en formidabel innsats på henholdsvis gløgg- og Farrisemballasje. På den siste fungerte også halvtonene med hjelp av en liten klem. Årets eneste og morsomste øvelse som ble holdt i romjula hadde gitt gode resultat: Applausen stod i taket. ●

Samdals
begravelsesbyrå

Ved J. Teigland, Jonsvollsgt.1

Tlf. 55 90 19 80

Telefoner hele døgnet.
 Kommer også hjem for samtale.

BYGGMESTER
ERLING VALDE A/S
 ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSARBEIDER
 Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

FANA BLIKK
 Fanaveien 39

Taktekking
 Blikk- og ventilasjonsarbeid
 Salg av takstein, renner, snøfangere, takhetter, Velux takvinduer m.m.

Tlf. 55 11 69 69
 Mobiltlf. 93 46 55 65

GRAV MINNE

PRODUSERT HOS FAGBEDRIFTEN I 4 GENERASJONER - til en rimelig pris

- Gravsteiner i egen utforming
- 10 års garanti
- Montert på stabilt fundament
- Oppussing, tilføyelser
- Stor utstilling i variert utvalg

EIKNER
NATURSTEIN AS

Ulsmågeveien 27, 5224 Nesttun - Telefon: 55 98 70 00

KELLER

SPAREBØSSER - LOMMEBØKER

NESTTUNVEIEN 101 A -
 P.O. BOX 50 NESTTUN - 5852 BERGEN
 TELEFON 55 13 55 55 - TELEFAKS 55 13 70 10

Kjære Gud, smør meg med tålmodighet

- Ja, kom igjen da, stønner min sønn utålmodig. Vi leser i en stor bok og han synes det tar alt for lang tid å forklare hva skjebne betyr.

AV ELI HEGGDAL

Men en tapper mor vil gjerne innprente den håpefulle med nye ord. – Vet du hva det betyr da, spør jeg.

– Ja, det er noe som er bestemt på forhånd, sier han oppgitt.

– Kom igjen da!

Uro. Det kribler i nysgjerrige hodet? Vi leser videre. Like oppslukt begge to. Vil vår helt klare seg? Bli han reddet? Han er langt inne i historien og jeg nyter hvert sekund. Nyter at en travel 9-åring tar seg tid til å ligge på sofaen her hos meg. Hvor lenge skal det vare? En spretten kropp som sjelden senker seg ned før leggetid. Dette er gutten som alltid er på utkikk etter en fluktrute.

Jeg må sitte ytterst, sier han i kirken. Da kan han springe ut på det tredje slaget, tenker vi. Bordskikk, hva er det? De andre spiser jo så sakte. Så skal de på død og liv prate om slike kjedelige ting hele tiden!

– Vet du hva et under er? Han har lært seg definisjonen på det.

– Jo det er hvis jeg sitter under et helt måltid, med begge rumpeballene på stolen. Vi tenker at hele denne gode gutten vår er et under.

Så dukker det opp et ord til.

– Vet du hva lagnad betyr, sier jeg pedagogisk? Jaså, det samme som skjebne? Vel, men kom igjen da, sier han utålmodig. Mor blir streng. Jeg må få lov til å forklare ordene for deg. Du må smøre deg med tålmodighet. Vi skal lese videre ganske straks.

– Lett for deg å si. Den lille tålmodigheten jeg har er allerede smurt tynt utover, erklærer han. Hvis vi skyn-der oss blir det mer tid til det som er gøy.

Det kjennes som om denne gutten har arvet dette fra sin mor. Vi har juleforberedelsene friskt i minne der vi sprang mellom avtalene. Alt vi skulle, kunne og burde gjort lå som en stor post-it lapp i bakhodet. Vi tenkte, som vi tenker hvert år: Hvorfor blir det så travelt? Hvorfor er det så uendelig krevende å stå i kø?

I kirken hørte vi de godt innøvde ordene «ha langmodighet med meg» ... Vet han hva det betyr?

– Nei, jeg forstår vel ikke kirkespråket, slår han fast, men grunner litt på det likevel. Det må være langtid-svarende tålmodighet. Modig? Kanskje det er ganske modig å være langsom?

Da har vi et godt nyttårsforsett. Vi vil prøve å være litt langsomme. Les litt hver dag slik at vi kan nyte et barn på fanget hver eneste kveld. ●

Refleksjon

Noen ord om forbø

Ofte er det en styrke i å få legge livet fram for Gud. Det gjelder både eget liv og andres. Det er også godt å bli bedt for.

AV IVAR BRAUT

I gudstjenesten i Birkeland kirke søndag 23. januar blir forbønnen annerledes. Da gir vi anledning til forbønn i ulike former, og alt vil foregå rolig og udramatisk. Vi inviterer til ulike bønnestasjoner.

Innspill

Hvorfor brøt Norge ut av unionen i 1905?

Siden det i år er 100 år siden unionen mellom Norge og Sverige ble oppløst, kan en liten repetisjon av bakgrunnen for bruddet være nyttig.

AV ALF KAARTVEDT

Bakgrunnen for unionen

Unionen Norge- Sverige var resultatet av europeisk stormaktspolitikk med Norge som en brikke i spillet. Den skyldtes ikke noe utbredt ønske i Norge om brudd med det mange hundreårige fellesskap med Danmark. I krigen mellom Napoleons Frankrike og de allierte, Russland, England og Preussen, støttet Danmark Frankrike og ble etter Napoleons nederlag i 1814 tvunget av stormaktsalliansen til å avstå Norge til Sverige. Norge ble altså prisen Sverige innkasserte fordi landet stilte tropper til de allierte i det store europeiske skjebneoppgjøret. Norge ble altså tvunget inn i en union som landet ikke ønsket.

Hva førte til at vi likevel fikk en fri forfatning?

Det skyldes at etableringen av unionen ikke gikk så knirkefritt som Sverige håpet. Før den svenske hæren under kronprins Karl Johans ledelse returnerte fra kon-

tinget for å overta sitt bytte, oppsto i Norge et maktpolitisk vakuum. Denne situasjon utnyttet nordmennene – forbitret over dansk kongens «salg av Norge» og inspirert av franske revolusjonsideer - mesterlig. De ga landet en fri forfatning, i prinsippet lik den vi har i dag, og valgte den danske stattholder i Norge, prins Christian Frederik, til norsk konge.

I ettertid kan vi se at drømmen fra våren 1814 om et helt selvstendig Norge var dømt til å mislykkes mot presset fra stormaktene og Karl Johans invasjon i spissen for krigsvante svenske tropper. Karl XIII, Sveriges konge, ble nå også norsk konge. Men grunnloven ble reddet med inn i den nye løse unionen fordi Karl Johan ønsket en rask løsning, men også fordi Russland ikke ville ha en tett, revansjelysten union som nabo.

Var svensk innflytelse på norsk politikk sterk i unionstiden?

Ja, men bare når det gjaldt kon-

Bønn i gudstjenesten

Noen vil skrive lapper med bønneemner som de legger i en krukke. Ved lysgloben kan det tennes lys slik vi er vant med. Ved alterringen vil noen knele ned og be i stillhet. Andre vil knele for å få forbønn.

Da vil presten og en medhjelper høre hva de særlig skal be for, deretter legge hånden på hode og skulder og be en bønn som avsluttes med den faste forbønnen: «Må den oppstandne Herre Jesus Kristus gi deg fred,

kraft og helse til legeme og sjel. Amen». Til slutt vil forbønnen avsluttes med at bønnekrukken bæres fram og tatt med i forbønnen. Men ingenting blir lest av andre. Alle lapper blir makulert. Ingen hører hva en i fortrolighet nevner ved alterringen.

Vi håper at dette kan være en anledning til bønn og forbønn som kan kjennes godt. Og det viktigste er at vi har en Far som vet hva vi trenger, selv før vi ber Ham om det. ●

Menighetsbladet har henvendt seg til en av våre kirkegjengere, professor emeritus Alf Kaartvedt (bildet), og bedt om noen få kommentarer til utviklingsforløpet. Alf Kaartvedt har gjennom et langt forskerliv arbeidet med nyere norsk politisk historie. Hans seneste arbeid er en fremstilling i Norsk utenrikspolitikkens historie om forutsetningene for bruddet.

FOTO: GULLBORG AARLI, STOREVEIT MENIGHET

Kronikk

trollen med de forenede rikers utenrikspolitikk. Den felles svenske utenriksminister var like frem til unionsbruddet i 1905 svensk embetsmann, leder av et svensk departement og sto bare ansvarlig overfor svensk rett. Men ellers styrte Norge seg selv - nesten som i dag - med eget pengevesen og finansstyre, eget rettsvesen og egen militærmakt. Og norske saker ble avgjort av den norske konge i rent norsk statsråd.

Hvorfor kom unionsbruddet i 1905?

De politiske partiene var lenge splittet i unionspolitikken. Venstre var unionsfiendtlig og gikk etter 1891 inn for eget norsk konsulatvesen, som Norge hadde grunnlovsmessig rett til å etablere på egen hånd. En slik reform ville være populær, også fordi det hersket tverrpolitisk misnøye med konsulatmønsteret, som angivelig ikke tjente norsk skipsfart og eksport. Partiet regnet videre med at reformen kunne danne plattform for et norsk utenriksdepartement. Høyre var enig i selve rettsstandpunktet, men krevde som unionslojal parti at særnorsk konsulatvesen bare kunne gjennomføres etter forhandling med Sverige.

I den tilspisete unionskonflikten sa Sverige seg i 1901 for første gang villig til å drøfte en separat forhandlingsløsning om konsulatsaken.

Høyre som nå så sjansen til å komme ut av skyggenes dal, ta offensiven i den nasjonale politikken og samle alle borgerlige mot «halv- og helsosialistene», programfestet i 1903 eget norsk konsulatvesen. Under navnet Samlingspartiet vant de konservative stortingsvalgene. Sveriges tilbud i 1905, formulert i de uakseptable «lydrikepunktene», vakte en nasjonal storm i Norge, og forutsetningene lå til rette for Christian Michelsens nasjonale samlingsregjering fra mars 1905.

Den aksjonslinje som ble valgt, var dristig og revolusjonær. Dristig fordi den ga kongen mulighet for å nekte sanksjon på regjeringens forslag til særskilt norsk konsulatvesen; revolusjonær siden ministeriet Michelsen etter sanksjonsnektelsen faktisk avsatte kongen og overlot makten til norsk statsmyndighet.

Forenklet og slagordsmessig kan vi si at unionen falt for styrken i norsk nasjonalisme, for «selvstendighetens æresfølelse», og - det bør legges til - for Sveriges moderasjon ved det formelle oppgjøret. ●

Skattefradrag for gaver

I 2004 kan du få skattefradrag for gaver til den norske kirke. Fradraget gjelder for gaver fra kroner 500 til kroner 6000.

Menigheter i Den norske kirke er både en del av det offentlige og det frivillige organisasjonsliv. Gjennom skatteseddelen betales drift av kirke og kirkegård og dette dekker også lønn til de fleste ansatte. Takket være dette kan vi tilby gudstjenester, konserter, barnedåp og vielser, men vi vil gjerne gjøre mer enn dette.

Mye av den daglige driften i Birkeland menighet må vi selv dekke og dette er våre inntektskilder:

- Takkoffer i kirken ca. kr. 110.000
- Driftstilskudd fra Bergen kirkelige fellesråd ca. 89.000
- Givertjenesten gav i fjor kr. 87.000

Dette ønsker vi å få til:

- Et rikt musikkliv i menigheten med barnekor, konserter og spennende prosjekter i samarbeid med andre.
- Å beholde en diakon i 60 prosent stilling. Vi vil opprettholde hjemmebesøk, klubb for utviklingshemmede, sorgarbeid og hjemmebesøk. Vi vil fortsatt være representert i selvmordsforebyggende team og ha gode samarbeid med kommunale etater.

Vi du være med på et spleiselag for å få dette til? Meld deg gjerne på til den faste givertjenesten.

Hvis du er registrert som fast giver vil vi rapportere summene inn til ligningsmyndighetene. Vi trenger skriftlig påmelding med signatur. Du vil da få et givernummer. Det er viktig at alle innbetalinger merkes med dette nummeret.

All informasjon behandles konfidensielt.

*Vennlig hilsen Astrid Pundsnes
Daglig leder i Birkeland menighet.*

Jeg er registrert som fast giver og ønsker å gi kr

Hver måned

Hvert kvartal

Årlig

Navn:

Adresse:

Postnr:

Fødsels- og personnummer (11 siffer):
.....

Telefon:

Epost:

Nettbank:

Giro (Antall ønskes tilsendt)

Sign:.....

Livets gang

døpte

Ola Møen Tungesvik
Marius Skeie
Håvard Grimmen
Adrian Aga
Adrian Alexander Magnussen Ommedal
Filip Jøsok Thorsen
Adrian Dobbe Flemmen
Olav Kleivenes Sand
Nils-Henrik Lind
Ole Andreas Hauge-Tvedt
Håkon Rommetveit Steine
Ingrid Giertsen Kjelby
Tilda Hestad Riise
Tuva Johanne Dybwad
Hedda Jordal Jæger
Kristiane Gaarder
Amalie Bø Lillevtedt
Rebecca Alice Kallestad Skår Horgen
Albertine Lind
Elise Bråthen Buljovic
Maren Mjøs

døde

Paul Odd Bjørndal
Bjarne Fridtjov Sandal
Lars Jordalen
Norvall Bø
Idar Hausberg
Yngvar Myhre
Lars Eikeland
Olav Netteland
Gudrun Inger Tønder
Harriet Katrine Erdal
Berit Lucie Larsen
Haryette Herland
Inger Henriksen
Margretha Herborg Berg

Kalender

23.januar, Sámannssøndagen.
11.00 Gudstjeneste v/Ivar Braut.
Nattverd. Takkoffer: Bibelselskapet
Luk.8,4-15

30.januar, Kristi forklarelsesdag
11.00 Familiegudstjeneste v/Eiel Holten.
Dåp. Takkoffer: Menighetsarbeidet
Joh.åpenbaring 1,9-18

6.februar, fastelavnssøndag
11.00 Samtalegudstjeneste v/Ivar Braut.
Nattverd. Takkoffer: Menighets-
arbeidet. Luk.18, 31-43

9.februar, Askeonsdag
19.15 Fastegudstjeneste v/Ivar Braut.
Nattverd. Jes.58,5-9a

13.februar, 1.søndag i faste
11.00 Gudstjeneste v/Eiel Holten. Dåp.
Takkoffer: Bjørgvin krets KFUM/K-
speidere. Matt.4,1-11

20.februar, 2.søndag i faste
11.00 Gudstjeneste v/Ivar Braut. Nattverd.
Offer: Normisjon. Matt.15,21-28
12.30 Dåpsgudstjeneste. Takkoffer:
Dåpsopplæringen.

27.februar, 3.søndag i faste
11.00 Gudstjeneste v/Eiel Holten. Dåp.
Takkoffer: Kirkens Bymisjon
Bergen Luk.11,14-28
20.00 Jakobsmesse v/Eiel Holten

6.mars, Midtfastesøndag
11.00 Familiegudstjeneste v/Ivar Braut.
Dåp. Takkoffer: Misjonsprosjektet i
Mali. 5.Mosebok 8,1-3
20.00 Jakobsmesse v/Eiel Holten.
Nattverd.

13.mars, Maria budskapsdag
11.00 Samtalegudstjeneste v/Ivar Braut.
Nattverd. Takkoffer: Menighets-
arbeidet. Luk.1,26-38
18.00 Årsmøte for menigheten.
Sted: Menighetshuset.
20.00 Jakobsmesse v/Eiel Holten.
Nattverd.

Onsdag 16.mars
19.15 Fastegudstjeneste v. Ivar Braut.
Joh.11,45-53

Se hva som skjer

**Birkeland menighet – vår menighet –
din menighet. Program til pinse 2005:**

Gudstjenester
- menighetens hovedsamling og pulsslåg.
Hver søndag kl.11.00

Familiegudstjenester i vårsemesteret:
30.januar, 6.mars, 10.april og 5.juni.
I tillegg er det friluftsgudstjeneste
sammen med speiderne på Totland
søndag 22.mai kl.11.

Misjonsfest for hele prostiet
blir på menighetshuset
søndag 6.mars kl.19.

Bibeltimer

Tirsdager kl.19.30-21.30 er det bibeltime i
menighetshuset. Datoene er 25.januar
(1.Korinterbrev kap.15), 22. februar, 15.
mars og 26. april. De tre siste gangene med
tema fra 2.Korinterbrev. Og som vanlig blir
det te, kjeks og samtale etter bibeltimen.
Se også side 13.

Fastegudstjenester ...

onsdagene 9.februar (Askeonsdag) og
16.mars kl.19.15.

Jakobmesser ...

med annerledes liturgi – søndagene 27.fe-
bruar, 6.mars og 13.mars kl.20

Årsmøte for menigheten ...

søndag 13.mars kl.18.00 i menighetshuset,
og etterpå går vi til kirken og Jakobsmesse.

Innsamlingsaksjon ...

for Kirkens Nødhjelp tirsdag 15.mars
på ettermiddagstid.

Alpha-kurs ...

starter opp igjen til høsten med samling 10
mandager og en week-end. Første samling
blir mandag 19.september.

Bli med!

Vil du være med i en bibelgruppe? Kan du
tenke deg en oppgave i menigheten?
Ta gjerne kontakt med menighetskontoret
(hvitt murhus bak kirken) t.55362280 eller
birkeland.menighet@bkf.no

Kirkeskyss

Birkeland kirke har en transporttjeneste
til og fra kirke for deg som ønsker og trenger
det. Du ringer til personen som står på
kjørelisten søndag før kl.10.00 og du blir
hentet der du bor. Kjøretjenesten er gratis.

23. jan.	Birgit Tellefsen	55 13 36 81
30. jan.	Ledvin Stormark	55 10 49 34
6. feb.	Albert Gåskjenn	55 10 08 33
13. feb.	Bjørn A Johannessen	55 92 93 08
20. feb.	Harald Hatlevik	55 13 11 76
27. feb.	Birgit Tellefsen	55 13 36 81
6. mars	Håkon Helland	55 10 16 51
13. mars	Reidar Kanestrøm	55 92 92 88

Barnefødsel og vikar

Vi gratulerer redaktør Anne Myklebust Od-
land og husband Otto Christian med en vel-
skapt liten jente, født 2. januar - og ber skri-
benter om å notere at Jan Hanchen Michel-
sen vikarierer som redaktør t.o.m utgave
nummer tre (kontaktinfo: Side 2). ● - red

Sparebanken Vest